

Spis treści

Wstęp	9
-------------	---

CZĘŚĆ I: Dziecko w telewizji

Anna Cieślik, Wiktoria Kiwior

<i>Seksualizacja w serialach młodzieżowych – na przykładzie wybranych kanałów tematycznych dla dzieci i młodzieży .....</i>	13
---	----

Agnieszka Barczyk

<i>Między dzieciństwem a dorosłością. Obrazy dojrzewania w kinie polskim .....</i>	31
--	----

Dorota Jakimiuk

<i>„Jeśli Hannah Montana nie je marchwi, to ja też nie” – Kształtowanie obrazu świata w serialach dla dzieci i młodzieży na przykładzie postaci Hannah Montana .....</i>	45
--	----

Piotr Pomostowski

<i>Dziecko w kinie gatunków. Rosemary’s Baby Romana Polańskiego w nawiązaniu lub opozycji do tekstu horroru. Dziecko a horror sataniczny .....</i>	61
--	----

Monika Korzeniowska

<i>Bohaterowie bajek animowanych w życiu dziecka (w świetle własnych badań empirycznych) .....</i>	73
--	----

Grzegorz Łęcicki

<i>Obraz dziecka w polskich filmach i serialach telewizyjnych .....</i>	95
---	----

Marzena Waśko

<i>Ten kolo to naprawdę niezły świr – o tym, co uczy i bawi najmłodszych widzów .....</i>	123
---	-----

Katarzyna Pawlak

<i>Powszechność zjawiska przemocy w dobranockach .....</i>	137
--	-----

CZĘŚĆ II: Dziecko w prasie

Anna Modzelewska	
<i>Stereotypowe modele dziecka w wybranych narracjach wojennych</i>	153
Marek Przybylski	
<i>„Kobieta Polska” a dziecko – macierzyństwo i wychowanie dziecka na łamach prasy kobiecej w II RP</i>	167
Elwira Olejniczak	
<i>Problemy najmłodszych łodzian na łamach „Odgłosów”</i>	183
Weronika Sobieraj	
<i>Co czytają i kim są (nie)dorośle kobiety? Przegląd prasy dla dziewcząt w wieku gimnazjalnym</i>	199

CZĘŚĆ III: Dziecko w reklamie

Anna Gębalska-Berekets	
<i>Reklamy dla dzieci. Narzędzia i sposoby oddziaływania przekazu reklamowego na percepcję młodego odbiorcy</i>	219
Paulina Rutkowska	
<i>Zatrudnianie młodocianych, dzieci i niemowląt na przykładzie reklamy i ich szczególna ochrona w prawie pracy</i>	237
Jakub Jakubowski	
<i>Rola dziecka w reklamie społecznej na przykładzie kampanii promujących bezpieczeństwo w ruchu drogowym. Przyczynek do badań</i>	255
Radosław Niziołek	
<i>Dziecko wobec reklamy, konsumpcji i manipulacji</i>	271

CZĘŚĆ IV: Dziecko w edukacji

Dariusz Poleszak, Daria Maciołek	
<i>Media jako narzędzie współczesnej edukacji na drodze do optymalizacji efektywności procesu nauczania</i>	293
Piotr Drzewiecki	
<i>Edukacja medialna w przedszkolu. Podstawy pedagogiczne i wyzwania metodyczne</i>	305

Aleksandra Gralczyk
Telewizja szansą edukacyjną dziecka 319

Joanna Sosnowska
Dziennikarz dziecięcy – rola dzieci w telewizyjnych programach edukacyjnych .. 333

CZĘŚĆ V: Dziecko w radio

Paulina Czarnek
Radio Bajka – dziecko w świecie dźwięków 349

Joanna Bachura-Wojtasik
Dziecko w świecie kultury audialnej. O kilku wybranych słuchowiskach 361

Kinga Klimczak
Motyw dziecka w polskim reportażu radiowym (wybrane przykłady) 375

Natalia Kowalska
Rola elementów zmyślonych w feature „Dzieci Sodomy i Gomory” 393

CZĘŚĆ VI: Dziecko w sferze publicznej

Monika Podkowińska
Pośrednie i bezpośrednie formy komunikacji rodzicielskiej 409

Magdalena Butkiewicz
Rola mediów w procesie manipulacji wizerunkiem najmłodszych gwiazd i celebrytów na przykładzie kariery Miley Ray Cyrus 425

Małgorzata Posyłek, Marta Konieczna-Kucharska
Wizerunek dziecka w polityce na przykładzie kampanii prezydenckiej w 2010 roku 439

Joanna Dziekońska
Egzemplifikacje funkcjonowania dziecka we współczesnej przestrzeni zapośredniczonej – o mediach, cyfrowych tubylcach i remiksie kulturowym 463

Tomira Chmielewska-Ignatowicz
Rodzice chorych dzieci blogi piszą... Analiza najczęstszych powodów tworzenia sieciowych pamiętników przez rodziców nieuleczalnie chorych dzieci – na wybranych przykładach 487

Paweł Sarna, Aleksandra Sarna	
<i>Przemoc wobec dziecka: sprawcy, świadkowie i narzędzia</i>	
– analiza dyskursu medialnego	501
Karolina Dziewulska-Siwiek	
<i>Rola Rzecznika Praw Dziecka w budowaniu społeczeństwa obywatelskiego</i>	515
Biogramy	523

Arystoteles, któremu przypisuje się wprowadzenie wyrażenia *tabula rasa*, doprecyzował, że według niego niezapisaną tablicą jest dusza człowieka zaraz po urodzeniu. W ciągu życia, a szczególnie w jego pierwszych miesiącach i latach, ta niezapisana, wrażliwa tablica stopniowo zapełnia się treścią, która obok informacji genetycznej, kształtuje osobowość młodego człowieka. W tym szczególnie istotnym dla dziecka okresie rozwoju, jego osobowość kształtowana jest przez różne bodźce, przeżycia, doświadczenia i nawiązywane relacje.

Z chwilą pojawienia się środków masowego przekazu okazało się, że i one bardzo szybko zaczynają zapisywać tę tablicę, rozpowszechniając przekazy skierowane wprost do dzieci albo do dorosłych, za pośrednictwem dzieci. Jednocześnie stawia się dzisiaj realne pytania: jak szybko po urodzeniu sadzać dziecko przed ekranem komputera albo dawać mu do ręki smartfon?

Skuteczność, z jaką media zapisują ludzką świadomość i wpływają na codzienne życie, stała się jednym ze znaków naszych czasów. Media bez wątpienia odgrywają dziś dominującą rolę. Dzięki prasie, radiu, telewizji i sieci jesteśmy świadkami zjawisk zachodzących w otaczającym nas świecie. Za ich pośrednictwem, z ich własną interpretacją rzeczywistości, docierają do nas informacje niemal z każdego zakątka ziemskiego globu. Współczesne młode pokolenie, jak żadne dotychczas, stało się generacją cyfrowo-medialną i z pewnością nie jest w stanie wyobrazić sobie świata bez mediów.

Mass media pojawiły się w życiu najmłodszych w sposób naturalny, stając się ważnym elementem kształtującym ich percepcję i światopogląd. Są źródłem bieżących wiadomości, dostarczają wiedzy i rozrywki, jak również stanowią ogromną siłę w kształtowaniu opinii, postaw i systemów wartości swych odbiorców, a w szczególności dzieci. Tym samym media są potężną instytucją socjalizującą i wychowującą młode pokolenie.

Wobec takiego porządku rzeczy koniecznością staje się naukowa, metodologiczna odpowiedź na szereg pytań dotyczących wykorzystywania potrzeb oraz wizerunku dziecka w przekazie medialnym. A także refleksja na temat wyników wielu naukowych analiz dotyczących zagadnień warsztatowych, problemów

moralnych, prawnych, marketingowych, kulturowych oraz pedagogicznych i psychologicznych w przekazach kierowanych do najmłodszych odbiorców.

Niniejsza monografia przedstawia nie tylko analizy szeregu procesów związanych z odbiorem radia, telewizji, prasy, reklamy przez dzieci, ale też podejmuje próbę podania odpowiedzi na pytania o rolę i miejsce mediów w rozwoju dziecka, edukacji oraz przestrzeni publicznej.

*Magdalena Butkiewicz
Aleksandra Gralczyk
Krzysztof Marcyński SAC*